

Meddelande om ett rättvist och effektivt 2017/18:FPM12 skattesystem i Europeiska unionen för den digitala inre marknaden

Finansdepartementet

2017-10-25

Dokumentbeteckning

KOM (2017) 547

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet. Ett rättvist och effektivt skattesystem i Europeiska unionen för den digitala inre marknaden

Sammanfattning

I meddelandet från Europeiska kommissionen beskrivs utvecklingen av den digitala ekonomin och kortfattat hur den fungerar. Enligt kommissionen föranleder denna utveckling att dagens system för internationell beskattning bör reformeras. För att komma till rätta med de problem som kommissionen ser bör EU:s medlemsstater ha en koordinerad uppfattning för att få ett större genomslag i de internationella diskussionerna. Om inte tillräckliga framsteg görs på internationell nivå anser kommissionen att EU bör gå före med egna åtgärder. I kommissionens meddelande nämns tänkbara lösningar på både lång och kort sikt.

Regeringen är positiv till ett arbete för att motverka skatteflykt, skatteundandragande och skadlig skattekonkurrens. Eftersom digitaliseringen är en global företeelse bör eventuella förändringar som rör beskattning lösas på en global nivå. Det är viktigt att EU inte beslutar om åtgärder som är oförenliga med internationella skatteregler och OECD:s BEPS-arbete. Om EU ensidigt vidtar åtgärder finns det en stor risk för att tredjeländer vidtar liknande åtgärder riktade mot EU, vilket skulle kunna få negativa effekter för företag i EU och den svenska skattebasen samt försvåra internationellt samarbete på skatteområdet. Vidare bör en diskussion om eventuella skatteåtgärder riktade mot den digitala ekonomin baseras på en grundlig analys av frågan. Enligt regeringen bör EU därför avvakta den analys som OECD gör innan EU fattar beslut om åtgärder. Det är också viktigt att små,

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den digitala inre marknaden är en av kommissionens tio politiska prioriteringar. Strategin för den digitala inre marknaden syftar enligt kommissionen till att skapa digitala möjligheter för personer och företag på en marknad som har över 500 miljoner konsumenter inom EU.

När det gäller beskattningen av den digitala ekonomin så anser kommissionen att man internationellt inte har lyckats enas om en lösning som skulle tillförsäkra en rättvis och effektiv beskattning nu när digitaliseringen av ekonomin accelererar. De växande utmaningarna har enligt kommissionen inte på ett adekvat sätt åtgärdats och det beror främst på bristen på konsensus mellan länder och utmaningarnas flerdimensionella natur.

Kommissionens meddelande presenterades den 21 september 2017.

1.2 Förslagets innehåll

Strategin för den digitala inre marknaden som presenterades den 6 maj 2015 (se faktagruppmemorier 2014/15:FPM35) syftar till att förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag, att skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra samt att maximera tillväxtpotentialen för den europeiska digitala ekonomin. Vid halvtidsöversynen av den digitala strategin har kommissionen fokuserat på de kommande utmaningarna.

Kommissionen anser att digitala teknologier förändrar vår värld och att de har en viktig påverkan på skattesystemen. Kommissionen anser därför att EU:s digitala inre marknad behöver ett modernt och stabilt skattesystem för den digitala ekonomin för att stimulera innovation, motverka fragmentering av marknaden och tillåta att alla aktörer är delaktiga på marknaden under rättvisa och balanserade förhållanden. Den anger också att det är avgörande att tillförsäkra förutsägbarhet på skatteområdet för investeringar och för att motverka att nya kryphål för beskattningen uppstår på den inre marknaden.

När det gäller skatteområdet anger kommissionen att beslutsfattare försöker att hitta lösningar som skulle säkerställa en rättvis och effektiv beskattning när den digitala omställningen av ekonomin ökar. Kommissionen lyfter även fram att dagens skattesystem är utformat för andra affärsmodeller och därför är omodernt och inte passar när företag numera alltmer förlitar sig på svårvärderade immateriella rättigheter, datorisering och automatisering som

möjliggör handel över gränserna utan att företagen har någon fysisk närvaro i landet där kunderna finns. Kommissionen anger också att den växande utmaningen att rättvist beskatta företag i den digitala ekonomin inte har åtgärdats på ett adekvat sätt främst på grund av att det inte har gått att nå någon konsensus bland olika länder i frågan.

Kommissionen anger att den redan från början av sitt mandat har vidtagit åtgärder för att tillförsäkra att principen om att alla företag som är verksamma inom EU ska betala sin rättmätiga del av skatter i de länder där vinsterna uppkommer och värdeskapandet sker upprätthålls. Denna princip är grundläggande för en rättvis och effektiv beskattning inom den gemensamma marknaden. Om länder genomför egna åtgärder inom EU kan detta leda till en fragmentering av den inre marknaden, en ökad osäkerhet när det gäller beskattningen, en ojämn spelplan för olika företag och att det uppstår nya kryphål för beskattningen på grund av skillnader i skattelagstiftningarna. Kommissionen vill ha en ambitiös EU-agenda och en gemensam EU-strategi för att säkerställa att den digitala ekonomin beskattas på ett effektivt sätt som tillförsäkrar rättvisa och stödjer tillväxt. Denna nya agenda kommer enligt kommissionen att komplettera redan genomförda åtgärder både inom EU och internationellt när det gäller att förbättra bolagsskattesystemet. Inom EU har medlemsstaterna dessutom kommit överens om en rad åtgärder för att motverka aggressiv skatteplanering och öka transparensen på skatteområdet.

I sitt meddelande anger kommissionen vidare att digitaliseringen av den globala ekonomin sker i en snabb takt och i stor skala samt genomsyrar alla områden i samhället. På listan över de största företagen var 2006 endast ett av dessa ett teknikföretag medan 9 av de 20 största bolagen var teknikföretag 2017. Mellan 2008 och 2016 så ökade intäkterna för de 5 största e-handelsföretagen med i snitt 32 procent per år samtidigt som intäkterna för hela detaljhandeln ökade med i genomsnitt 1 procent per år.

Kommissionen framhåller i sitt meddelande att EU behöver ett modernt skattesystem för att ta tillvara de möjligheter som digitaliseringen har och samtidigt tillförsäkra en rättvis beskattning. Graden av digitalisering varierar mellan sektorer, mellan medlemsstater och även mellan regioner. I genomsnitt betalar ett inhemskt bolag som har en digital affärsmodell 8,5 procent i skatt, vilket är mindre än hälften av den skatt det företag som använder sig av en traditionell affärsmodell betalar. Detta beror främst på att företag som har digitala affärsmodeller i högre grad använder sig av svårvärderade immateriella rättigheter och gynnas av skatteincitament.

Den största utmaningen, enligt kommissionen, är att reformera det internationella skatteramverket, vilket först utformades i början av 1900-talet och inte längre uppfyller sitt ändamål. Det anges att ramverket har fungerat väl för traditionella företag men eftersom affärsverksamheter har blivit mer globaliserade och digitaliserade har de gamla reglerna fungerat mindre väl. Den underliggande principen för bolagsbeskattning är att vinster bör beskattas där värdet skapas. Enligt kommissionen är det emellertid inte alltid

tydligt vad detta värde är, hur värdet ska mätas eller var värdet skapas i en digitaliserad värld.

Kommissionen sammanfattar de två huvudsakliga politiska utmaningarna som behöver tas itu med enligt följande. Den första utmaningen är var beskattning ska ske och handlar om hur beskattningsrätt etableras och skyddas i ett land där verksamheter kan tillhandahålla tjänster digitalt med låg eller ingen fysisk närvaro även om det finns en kommersiell närvaro. Den andra utmaningen är vad som ska beskattas, det vill säga var värdet skapas. Det handlar här om hur vinster ska fördelas i nya digitaliserade affärsmodeller, vilka drivs av immateriella tillgångar, data och kunskap. Enligt kommissionen behöver dessa utmaningar ses tillsammans för att hitta en meningsfull lösning för var ekonomisk verksamhet utförs och var värde skapas för skatteändamål.

För att hantera utmaningarna är det enligt kommissionen avgörande att skapa och upprätthålla den internationella drivkraften när det gäller denna fråga på politisk nivå, vilken har varit ganska svag hittills på grund av de många aktörerna och bristen på konsensus i den internationella debatten. Enligt kommissionen är den ideala lösningen att finna multilaterala, internationella lösningar för att beskatta den digitala ekonomin med tanke på att utmaningen är global. Vidare anser kommissionen att EU:s medlemsstater bör ha en samordnad ståndpunkt för att kunna få ett större inflytande över det arbete som utförs på global nivå. Medlemsstaterna bör uppmuntra ett tillvägagångssätt som leder arbetet mot ett ambitiöst resultat. I de internationella diskussionerna bör EU, enligt kommissionen, säkerställa att vinster som har genererats inom EU effektivt beskattas av medlemsstaterna och att de omfördelas rättvist.

När det gäller målsättningarna för arbetet anger kommissionen att det behövs ett omfattande och modernt tillvägagångssätt för beskattningen av den digitala ekonomin för att uppnå målet om en mer rättvis och effektiv beskattning, samt för att stödja EU:s tillväxt och konkurrenskraft genom den inre marknaden. Tillvägagångssättet bör drivas av ett antal målsättningar, nämligen rättvisa, konkurrenskraft, integritet för den inre marknaden och hållbarhet.

En tänkbar lösning som tas upp av kommissionen är att inordna beskattningen av den digitala ekonomin i dagens internationella bolagsskattesystem. Särskilt behövs det nya specifika internationella regler för de utmaningar som uppkommer i den digitala ekonomin. Detta behövs för att kunna bestämma var värdet av verksamheten skapas och hur värdet bör fördelas för skatteändamål. Det skulle kräva ändringar av reglerna om fast driftställe, internprissättning och hur vinster fördelas. Inom EU menar kommissionen att den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen (CCCTB) skulle lösa problemet.

Vid sidan av den långsiktiga strategin anger kommissionen att det även finns mer omedelbara, kompletterande och kortsiktiga åtgärder som kan

övervägas. Som kortsiktiga alternativ nämns en utjämningskatt på omsättningen för digitala företag, källskatt på digitala transaktioner och en pålaga på provision vid digitala tjänster eller på ersättning för digital marknadsföring. Vidare nämner kommissionen att alla kortsiktiga lösningar har fördelar och nackdelar och att det behövs ytterligare arbete för att finna en fungerande lösning för den inre marknaden och den globala ekonomin som en helhet. Kommissionen är övertygad om att åtgärder bör vidtas på EU-nivå. Endast en koordinerad EU-strategi kommer att se till att lösningen passar för den inre marknaden och kan göra det som förväntas när det gäller de målsättningar om rättvisa, konkurrenskraft och hållbarhet som kommissionen tidigare tog upp.

Vidare anger kommissionen att den kommer att stödja det estniska ordförandeskapet i dess arbete i syfte att rådsslutsatser för en koordinerad EU-strategi läggs fram i slutet av 2017. Dessa slutsatser skulle forma den gemensamma grund som EU och dess medlemsstater använder för att lägga fram förslag i de internationella diskussionerna.

Den delrapport om beskattningen av den digitala ekonomin som OECD ska presentera för G20 under 2018 tas upp som en viktig milstolpe. Parallellt med denna måste EU, enligt kommissionen, undersöka alla möjliga alternativ för att anta nya regler för beskattningen av den digitala ekonomin inom den inre marknaden. Om inte tillräckliga framsteg görs på internationell nivå bör EU gå före med egna åtgärder. Kommissionen är redo att presentera lämpliga lagstiftningsförslag och anger slutligen att ett förslag möjligen kan lämnas under våren 2018.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

För närvarande finns inte några konkreta förslag varför effekter på gällande svenska regler inte kan anges.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet innehåller möjliga förslag som i och för sig kan få budgetära konsekvenser om de genomförs men för närvarande finns inte några konkreta förslag varför information inte kan anges.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Digitaliseringen är en global företeelse och eventuella förändringar som rör beskattning bör lösas på en global nivå. Det är viktigt att EU inte beslutar om åtgärder som är oförenliga med internationella skatteregler och OECD:s BEPS-arbete. Om EU ensidigt vidtar åtgärder finns det en stor risk för att tredjeländer vidtar liknande åtgärder riktade mot EU, vilket skulle kunna få

negativa effekter för företag i EU och den svenska skattebasen samt försvåra internationellt samarbete på skatteområdet.

2017/18:FPM12

En diskussion om eventuella skatteåtgärder riktade mot digitala ekonomin bör baseras på en grundlig analys av frågan. EU bör därför avvakta den analys som OECD gör innan EU fattar beslut om åtgärder.

Det är också viktigt att små, öppna och exportberoende ekonomiers legitima intressen beaktas i denna fråga.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Några medlemsstater har i ett brev uppmanat kommissionen att ta fram förslag på lösningar för att beskatta företag med digital verksamhet genom en skatt på företagets omsättning. Till detta initiativ har även andra medlemsstater anslutit sig.

Att kommissionen ska undersöka möjligheterna att införa bestämmelser om ett så kallat virtuellt fast driftställe har även lyfts fram av några medlemsstater. Andra medlemsstater har angivit att de vill vänta på analysen från OECD.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

För närvarande finns inte några konkreta förslag varför rättslig grund och beslutsförfarande inte kan anges.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

För närvarande finns inte några konkreta förslag varför kommissionens motivering av förslagen inte anges.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen anger att de är beredda att presentera eventuella lagstiftningsförslag under våren 2018.